

רוחמה מרטון:

„בגין נמצא במצב פסיכופטידיכאוני!“

השבוע יורד ראש-הממשלה, מנחם בגין, מעל בימת המוליטיקה. זו ירידה אחרת לגמרי ממה שהיינו מצפים מאיש בעל מורשת ז'בוטינסקאית - ללא פאר, ללא הדר, כמעט נטישה, כמעט בריחה.

מה קרה למנחם בגין בשנה האחרונה? הסימפטומים ידועים לכל. הפסיק לאכול, הפסיק להתגלח, מסתגר לגמרי ומסרב לראות איש. ניתק מגע עם העולם.

שאלתי את הפסיכיאטרית, רוחמה מרטון, מה הסימפטומים האלה אומרים לה, ומה, לדעתה, קרה לאיש?

דבר ראשון, אני רוצה להגיד שזה לא רציני לעשות דיאגנוזה לאדם, מבלי שרואים אותו, ואת בגין הרי לא ראיתי. כל מה שאגיד כאן יהיה בחזקת השערה בלבד. מה היתה השאלה שלך, מה יש לבחור?

● **בן.**
אני מניחה שהוא נמצא במצב פסיכופטידיכאוני. פה צריך להסביר לקורא הבלתי-מלומד, שלא כל דיכאון הוא בהכרח פסיכופטי, כי יש דכאונות רבים שבהם האדם עדיין שפוי. צריך לזכור ששפוי נוגד את המילה פסיכופטי. איראפשר להיות שניהם ביחד.

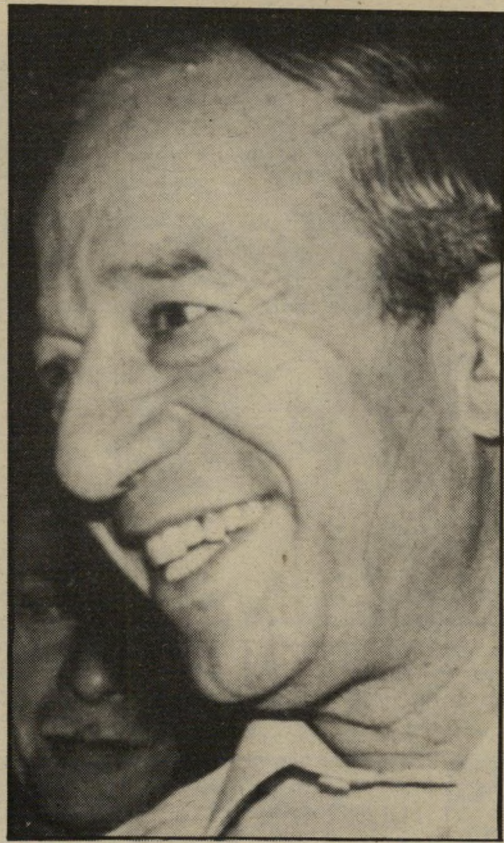
● **ממה זה נובע, לפי דעתך - ממות רעייתו או ממצב הדברים בארץ בשנה האחרונה?**

בכל מיקרה, מצב פסיכופטי נובע קודם כל מתוך הבן-אדם עצמו. מובן, שיש קשר בין האדם לבין מה שקורה בסביבה שלו, אבל לא כל אדם שאשתו מתה, נכנס למצב דיכאוני-פסיכופטי ולא כל ראש-ממשלה שמדיניותו מתפקשת מוכרח להיכנס למצב כזה. חייב להיות כאן, קודם כל, הגורם האישי.

● **כלומר, את הזרע של מצבו הוא נשא איתו במישך שנים רבות?**

יש להניח שכן. מהסתכלות על דרכו בעבר, אני יכולה להגיד שאחד המנגנונים הנפשיים שלו הוא שהכתיב לו חלק גדול מהתנהגותו. היה החוק של הכל או לא-כלום, וזהו מנגנון ששיך לפסיכופתולוגיה.

● **הוא לא היה יכול לנהוג אחרת, אלא להתפטר?**
הבעיה שלו היא בעיה טכנית, וכמו שהדברים התגלגלו בלעדיו בשנה האחרונה, הוא היה יכול להמשיך, אם היה לו מספיק כוח נפשי להמשיך ולעשות את ההצגה של המתפקד. נראה שמצבו עד כדי כך חמור, שגם את ההצגה הזאת הוא כבר לא מסוגל להציג.

אליעזר שמואלי:

„אפשר למנוע שביתות על-ידי צו-מניעה!“

ב-6 בספטמבר, בתוך שטח צבאי, במעבר-הגבול של ראש-הניקרה, נפתח סניף של חברת „אל-על“. בסניף ארבעה עובדי-החברה, אשר לראשונה מוכרים כרטיסים, שהיעד הסופי שלהם הוא אביג'אן, סעודיה, דקר וארצות שמעבר למסך הברזל.

את נוגה ישעיהו, פקידת „אל-על“, העובדת בסניף החדש, פגשתי כשהגיעה לחופשת-מולדת. כדי לבלות עם מי שמפתה את יום-הכיפורים. למחרת החג היא חוזרת לשרת את לקוחותיה החדשים.

שאלתי את נוגה האם יש הבדל גדול בין מכירת כרטיסים בניין „אל-על“ בתל-אביב ובין מכירתם בראש-הניקרה, ללבנונים.

מובן שיש הבדל, אבל לא ההבדל שאת חושבת עליו. לא באים אלינו אנשים פצועים וחבולים, הבורחים מביתם. כמעט כל הפונים אלינו הם לבנונים שגרים כבר שנים רבות בארצות אחרות ושנאו לבקר את קרוביהם בלבנון ועכשיו חורים. יש הרבה מאוד סטודנטים, שלומדים במיורח-אירופה וחוזרים עכשיו לתחילת שנת-הלימודים, אחרי שביקרו את מישפחותיהם בלבנון. כולם נראים טוב, לבושים יפה, ולא נראים מפוחדים; כמעט כמו הלקוחות היגילים שלי בתל-אביב.

● **בכל זאת, איזה-שהו הבדל?**
כן, כשהם באים למישרד שלנו לקנות את הכרטיס, הם מגיעים כבר עם המיוזודה. קונים כרטיס, לוקחים טכסי ללוד, ועוד באותו לילה, או למחרת, הם נוסעים ליעד. אין התיכנון הזה, שאנחנו רגילים לתכנן, לחודש-חודשיים מראש. מי שהחליט נוסע.

● **אין הם מתנהגים אליכם בישראלים?**

הם מתנהגים נפלא. יש להם כמויות עצומות של סבלנות ושל אורך-רוח. כשהם מגיעים למישרד שלנו, זה אחרי כמה וכמה תורים, שהם עמדו בהם, וכמה וכמה בדיקות שהם עברו. אנחנו מתייחסים אליהם בצורה הכי יפה שאפשר. כל המצב וכל התהליך הוא עוצב, ואנחנו מנסים לרכז הכל, עד כמה שאפשר: מחלקים להם שתיה, עוזרים להם בכל פנייה ובכל בקשה, והם באמת יודעים להודות מקרב-לב. רק אתמול היה אצלי איש אחד עם בנו החולה. הם היו צריכים לטוס לפאריס, לבית-חולים, ולא היה מקום על הטיסה. הפכנו עולמות ומצאנו להם מקום. האיש הודה ברמעות וכולנו נורא התרגשנו.

● **אתם לא פוגשים בכלל פליטים שבורחים מבתיהם לחו"ל?**

לא. לפליטים, כנראה, אין כסף כדי לברוח.

● **אתם לא פוגשים בכלל פליטים שבורחים מבתיהם לחו"ל?**
לא. לפליטים, כנראה, אין כסף כדי לברוח.

נוגה ישעיהו:

„לפליטים, כנראה, אין כסף כדי לברוח!“

ב-6 בספטמבר, בתוך שטח צבאי, במעבר-הגבול של ראש-הניקרה, נפתח סניף של חברת „אל-על“. בסניף ארבעה עובדי-החברה, אשר לראשונה מוכרים כרטיסים, שהיעד הסופי שלהם הוא אביג'אן, סעודיה, דקר וארצות שמעבר למסך הברזל.

את נוגה ישעיהו, פקידת „אל-על“, העובדת בסניף החדש, פגשתי כשהגיעה לחופשת-מולדת. כדי לבלות עם מי שמפתה את יום-הכיפורים. למחרת החג היא חוזרת לשרת את לקוחותיה החדשים.

שאלתי את נוגה האם יש הבדל גדול בין מכירת כרטיסים בניין „אל-על“ בתל-אביב ובין מכירתם בראש-הניקרה, ללבנונים.

מובן שיש הבדל, אבל לא ההבדל שאת חושבת עליו. לא באים אלינו אנשים פצועים וחבולים, הבורחים מביתם. כמעט כל הפונים אלינו הם לבנונים שגרים כבר שנים רבות בארצות אחרות ושנאו לבקר את קרוביהם בלבנון ועכשיו חורים. יש הרבה מאוד סטודנטים, שלומדים במיורח-אירופה וחוזרים עכשיו לתחילת שנת-הלימודים, אחרי שביקרו את מישפחותיהם בלבנון. כולם נראים טוב, לבושים יפה, ולא נראים מפוחדים; כמעט כמו הלקוחות היגילים שלי בתל-אביב.

● **בכל זאת, איזה-שהו הבדל?**
כן, כשהם באים למישרד שלנו לקנות את הכרטיס, הם מגיעים כבר עם המיוזודה. קונים כרטיס, לוקחים טכסי ללוד, ועוד באותו לילה, או למחרת, הם נוסעים ליעד. אין התיכנון הזה, שאנחנו רגילים לתכנן, לחודש-חודשיים מראש. מי שהחליט נוסע.

● **אין הם מתנהגים אליכם בישראלים?**

הם מתנהגים נפלא. יש להם כמויות עצומות של סבלנות ושל אורך-רוח. כשהם מגיעים למישרד שלנו, זה אחרי כמה וכמה תורים, שהם עמדו בהם, וכמה וכמה בדיקות שהם עברו. אנחנו מתייחסים אליהם בצורה הכי יפה שאפשר. כל המצב וכל התהליך הוא עוצב, ואנחנו מנסים לרכז הכל, עד כמה שאפשר: מחלקים להם שתיה, עוזרים להם בכל פנייה ובכל בקשה, והם באמת יודעים להודות מקרב-לב. רק אתמול היה אצלי איש אחד עם בנו החולה. הם היו צריכים לטוס לפאריס, לבית-חולים, ולא היה מקום על הטיסה. הפכנו עולמות ומצאנו להם מקום. האיש הודה ברמעות וכולנו נורא התרגשנו.

● **אתם לא פוגשים בכלל פליטים שבורחים מבתיהם לחו"ל?**

לא. לפליטים, כנראה, אין כסף כדי לברוח.